

Samhällsbyggnadsenheten
Helena Holst
Planarkitekt
010-2238467
Helena.Holst@lansstyrelsen.se

Västerviks kommun
kommun@vastervik.se

Fördjupad översiktsplan för Överum, Västerviks kommun

Rubricerat förslag har insänts till Länstyrelsen för utställning enligt 3 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL). Handlingarna utgörs av planförslag, miljöbedömning, konsekvensbeskrivning, samrådsredogörelse och kulturhistorisk utredning.

Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att utgöra en handlingsplan för hur den framtida mark- och vattenanvändningen ska utvecklas samt att planen ska utgöra underlag för fortsatta planeringsarbete. Syftet är även att den fördjupade översiktsplanen ska redogöra för huvuddragen i den långsiktiga utvecklingen av Överum.

En översiktsplan ska enligt 3 kap 2 § PBL ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark och vattenområden ska användas och hur den fysiska miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Härutöver preciseras innehållskraven närmare i 3 kap 4-6 §, där det bland annat framgår att planens innebörd och konsekvenser ska kunna utläsas utan svårighet.

LÄNSSTYRELSENS SYNPUNKTER

Riksintressen

Riksintresse för kommunikationer 3 kap. 8§ MB

Den fördjupade översiktsplanen för Överum omfattar tre objekt av riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8§ Miljöbalken. Riksväg 35 mellan Västervik och Linköping är av riksintresse för väg. Tjustbanan, järnvägen mellan Västervik och

Linköping är av riksintresse för järnväg. Järnvägsstationen Överums bruk är av riksintresse för järnvägsstation.

Länsstyrelsen anser att kommunen har tydligt redogjort de förekommande riksintressena för kommunikationer enligt 3 kap. 8§ MB samt kommunens framtida planer och visioner gällande dessa. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning om att kortare restider på järnväg och väg är en viktig faktor för ett erbjuda ett attraktivt boende med goda pendlingsmöjligheter. Riksväg 35 är även viktig sommartid för turism och rekreation. Gällande järnvägsstationen Överums Bruk ser Länsstyrelsen positivt på kommunens förslag om att öka attraktiviteten och tillgängligheten och stationen kan därigenom bli Överums resecentrum.

Riksintresse för kulturmiljövård 3 kap. 6 § MB

Länsstyrelsen ser positivt på att det under FÖP-processen har tagits fram en ny riksintressebeskrivning med en fördjupad studie av Brukstorget under september 2015. Det är en viktig förutsättning för att kunna tillvarata de kulturvärden som finns i Överum.

I granskningsskedet framkommer därför ny kunskap och nya ställningstaganden som påverkar riksintresset. Trots detta saknas kommunens ställningstagande till vilken påverkan rivningen som föreslås har på kulturmiljön. Den motivering som anges i den fördjupade översiktsplanen på sidan 26 utgör ett enskilt ekonomiskt intresse vilket kan vägas mot ett allmänt intresse men inte mot ett riksintresse. I Västerviks kommuns översiktsplan presenteras kommunens ställningstaganden där det bland annat framgår att ”särskilt värdefulla bebyggelsemiljöerna ska värden preciseras och skyddas samt bygglovplikten utvidgas genom upprättande av detaljplan eller områdesbestämmelser.” Brukstorget i Överum är utpekad i kommunens kulturminnesprogram men saknar idag till delar planbestämmelser.

Bebyggelsen kring Brukstorget i Överum utgör kärnan för riksintresset Överum. Det framgår i FÖP:en att kommunen avser riva tre byggnader som utgör torgrummets sydvästra vägg. Länsstyrelsen delar inte helt de rekommendationer som presenteras i den fördjupade studien för Brukstorget. Vidare anser länsstyrelsen att endast bevara övre stenhuset och församlingshemmet och därmed riva de övriga byggnaderna kan riskera att utgöra en påtaglig skada på riksintresset. Miljön runt Brukstorget utgör en arkitektonisk helhet med en medvetet utformad plan med byggnader som präglas av nyklassicism/empir trots sina olika uppförandeperioder. Denna miljö har redan fått två hål genom att kolladan och kommunhuset försvunnit. Länsstyrelsen anser därför

att ytterligare borttagning av byggnader runt Brukstorget skulle kunna bidra till att Smålands kanske bäst bevarade och mest genomarbetade bruksmiljö, skulle förlora värdebärande enheter och helhetsupplevelsen skulle försvinna.

I den fördjupade översiktsplanen på sidan 29 under rubriken ”förslag och rekommendationer” lyfts fram att ”kompensationsåtgärder i hög klass” skall vidtas för de byggnader som föreslås rivas. Lännsstyrelsen vill påpeka att kompensationsåtgärder inte kan uppväga en påtaglig skada på riksintresset utan används när skadenivån på riksintresset är negativ men tålig och inte kan undvikas, förebyggas eller lindras. I det ställningsantagande till påverkan på riksintresset som saknas i granskningshandlingen, ser Lännsstyrelsen även syftet med och utformandet av kompensationen behöver motiverats och förtydligats.

Strandskydd

Lännsstyrelsen anser att kommunen i sin helhet har tagit hänsyn till strandskyddet i planeringen med de föreslagna förändringar som presenteras för Överum. Närmast strandlinjen presenteras mestadels bevarandevärda grön- och blåområden vilket lännsstyrelsen ser mycket positivt på.

Lännsstyrelsen anser dock att det är en fördel att presentera en karta som visar strandskyddat område 100 meter från strandlinjen tillsammans med markanvändningskartan eftersom det kan bli otydligt hur mycket av den framtida markanvändningen som planeras inom strandskyddat område.

Buller

Riksväg 35 går genom Överum och bidrar till buller, men det framgår inte om de närliggande utvecklingsområdena Östralid samt Dalbovägen påverkas. Under rubriken ”buller” framgår inte vilka områden som särskilt berörs av exempelvis omgivningsbuller. Det bör beskrivas om det finns en risk för buller från vägtrafik för de utvecklingsområden som presenteras, eller om det är undersökt, vilket resultat det gett.

Natur

Lännsstyrelsen anser att planen i sin helhet berör kända naturvärden och finner inga oklarheter eller konflikter med föreslagna utvecklingsområden.

Farligt gods

I planförslaget anges vilka riktlinjer som finns för Överum skydds- och säkerhetsavstånd vid etableringar kring vägar och järnvägar. Kommunen beskriver att risksituationen ska bedömas vid exploatering. Länsstyrelsen anser att kommunen skulle kunna göra en övergripande bedömning om lämpligheten för exploatering med anledning av farligt gods för de utvecklingsområden som föreslås.

Förorenade områden

Kommunen redogör för att det finns gamla deponier på mark för industriändamål. Kommunen tydliggör i planen att denna mark inte är lämplig för bostadsändamål vilket länsstyrelsen anser är mycket positivt.

Deltagande

Beslut att avge detta yttrande har fattats av stf avdelningschef Birgitta Eriksson och föredragande är planarkitekt Helena Holst. I ärendet har miljöskyddshandläggare Michael Ingard, byggnadsantikvarie Birthe Sieurin och klimatanpassningssamordnare Lars Ljungström deltagit.

Birgitta Eriksson

Helena Holst

Handlingen är signerad digitalt och har därför ingen namnunderskrift.